

15.08.2022

Asia/8

§ 544

V 24.8.2022, Valtuutettu Anniina Iskaniuksen aloite kaupunginvaltuuston hybridikokousten palauttamisesta

HEL 2022-000716 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Lauri Menna, johtava asiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 19.01.2022 Iskanius Anniina Valtuuston hybridikokousten palauttaminen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Aloitteen tekijä

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Anniina Iskanius ja 14 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunginvaltuuston hybridikokousten edellytykset arvioidaan ja päätöksentekoon tuodaan vaihtoehtoinen malli kokousosallistumiseen läsnäolokokousten rinnalle.

Kaupunginvaltuusto päätti sähköisen kokousmenettelyn mahdollistavista hallintosääntömuutoksista vuoden 2020 alussa. Toimivalta kaupunginvaltuuston sähköisten kokousten käyttöönoton osalta määrättiin kaupunginvaltuuston puheenjohtajalle ja muiden toimielinten osalta kaupunginhallitukselle.

Kaupunginvaltuuston hyväksymällä menettelyllä varmistettiin joustava ja tapauskohtaiseen harkintaan perustuva siirtyminen sähköisiin kokouksiin ja puolestaan tilanteen niin salliessa palaaminen normaaliin kokouskäytäntöön. Kyseessä oli koronaepidemian aikainen poikkeusjärjestely, jolla turvattiin toimielinten toimintaedellytyksiä epidemian aikana.

Sähköisten kokousten käyttöönotto toteutettiin nopealla aikataululla olemassa olevien järjestelmien ja ohjelmistojen pohjalta. Tietoturvaan ja tietoteknisiin haasteisiin liittyvät riskit pyrittiin minimoimaan, mutta toteutuksen osalta jouduttiin hyväksymään suljetun kokouksen luottamuksellisuuteen, osallistujien todentamiseen ja kokoustoiminnan sujuvuuteen liittyviä riskejä. Järjestelyä ei tarkoitettu pysyväksi käytännöksi.

Kaupunginvaltuuston osalta sähköisten kokousten vakiinnuttaminen edellyttäisi muista toimielimistä jossain määrin poikkeavien haasteiden ratkaisemista valtuuston julkisen ja keskeisen roolin vuoksi. Pysyvään toimintatapaan siirtyminen edellyttäisi lisäksi sähköisten kokousten tietoteknisen pohjan tarkastelua kokonaisuudessaan uudestaan myös muiden toimielinten osalta.

Pysyvä siirtyminen hybridikokouksiin edellyttäisi ainakin tietoturvallisen sähköisen ja toimintavarmen kokouksympäristön hankinnan kartoittamista, salassa pidettävien asioiden käsittelyn mahdollistamista, yhteyksien tietoturvallisuuden varmistamista sekä käyttäjähallinnan ja kokoukseen tunnistautumisen uudistamista. Sujuvan kokoustoiminnan turvaaminen edellyttäisiin lisäksi suljetun lippuäänestyksen mahdollistavaa järjestelmää ja sähköisten kokouksen edellytysten parempaa huomiointia valtuustosalissa.

Sähköiseen toimintaympäristöön siirtyminen edellyttäisi myös valtuuston toimintatapojen ja tukitoimintojen riittävyuden uudelleentarkastelua. Pysyvämpi sähköinen kokouskäytäntö edellyttäisi luottamushenkilöiden tuen vahvistamista, sähköisten palveluiden laajempaa kehittämistä ja luottamushenkilöiden laitekannan yhdenmukaistamista. Sähköiseen kokoukseen liittyviä tietoteknisiä tai menettelyllisiä riskejä ei voida kokonaisuudessaan kuitenkaan sulkea pois.

Lisäksi valtuuston toimintaa koskevat hallintosäntömääräykset perustuvat lähikokouksiin. Sähköisiin kokouksiin siirtyminen edellyttäisi valtuuston toiminnan ja kokousmenettelyä koskevien määräysten ja toimintatapojen tarkastelua. Sujuvan kokoustoiminnan varmistaminen edellyttäisi parempaa sähköisen kokouksen ja lähikokouksen yhteensovittamista valtuuston kokousten ulkopuolisenkin luottamushenkilötoiminnan osalta.

Kaupunginhallitus viittaa valtuuston puheenjohtajan antamaan lausuntoon valtuutettujen keskinäisen vuorovaikutuksen merkityksestä ja valtuuston toiminnan turvaamisesta. Puheenjohtajan kannan mukaisesti kaupunginvaltuuston tulisi palata valtuuston toiminnan poliittisen ja keskusteleavan luonteen vuoksi sähköisiin kokouksiin vain tarkasti rajatuissa poikkeustilanteissa.

Kaupunginvaltuuston hybridikokousten edellytysten laajempaa arviointia tai kaupunginvaltuuston sähköisten kokousten käyttöönoton edistämistä ei ole nykyisessä tilanteessa pidettävä perusteltuna.

Valtuutetun aloite on jätetty ennen 1.5.2022 voimaan tullutta aloitejärjestelmän uudistusta. Aloitteen jättämisen aikaan voimassa olleen hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteet, jotka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Lauri Menna, johtava asiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 19.01.2022 Iskanius Anniina Valtuuston hybridikokousten palauttaminen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Aloitteen tekijä

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätöshistoria

Keskushallinto Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja 30.06.2022 § 3

HEL 2022-000716 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja antoi seuraavan lausunnon valtuutettu Anniina Iskaniuksen aloitteeseen kaupunginvaltuuston hybridiko-

kousten edellytysten arvioinnista ja vaihtoehtoisen mallin valmistelusta kokousoosallistumiseen lähikousten rinnalle:

Hallintosäännön mukaisesti kaupunginvaltuuston puheenjohtaja voi päättää pitää kaupunginvaltuuston kokouksen sähköisessä toimintaympäristössä. Asiaa perusteltiin hallintosääntömuutosta käsitellessä siten, että osallistuminen etäyhteyden välityksellä ei ole tarkoitettu automaattiseksi tai normaaliksi toimintatavaksi. Perusteluissa alleviivattiin, että erilaisten tilanteiden huomioon ottamista ja tämän pohjalta sen määrittelyä millaisissa olosuhteissa osallistuminen etäyhteyden kautta sallittaisiin.

Kaupunginvaltuuston hyväksymällä menettelyllä varmistettiin joustava ja tapauskohtaiseen harkintaan perustuva siirtyminen sähköisiin kokouksiin ja puolestaan tilanteen niin salliessa palaaminen normaaliin kokouuskäytäntöön. Valtuuston sähköisten kokousten käyttöönotosta on tästä syystä päätetty mahdollisimman lyhyeksi ajaksi kerrallaan ja tällöinkin perustuen nimenomaan epidemiologiseen arvioon. Kyseessä oli näin ollen ensisijaisesti koronaepidemian aikainen poikkeusjärjestely, jolla turvattiin ensisijaisesti valtuuston toimintaedellytyksiä epidemian aikana ja tartuntamäärien kasvaessa.

Kaupunginvaltuuston vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. Valtuuston päättää keskeisistä strategisista asiakirjoista, hallinnon järjestämisestä ja taloudesta sekä käsittelee merkittävämpiä periaatteellisia päätöksiä. Käsiteltävät asiat ovat kunnan mittakaavassa merkittäviä, pitkälle valmisteltuja ja yleistä mielenkiintoa nauttavia. Valtuuston kokoukset on säädetty kuntalaissa julkisiksi muutamia poikkeuksia mukaan lukematta.

Valtuuston rooli kaupungin päätöksenteossa julkisena ylintä toimivaltaan käyttävänä toimielimenä asettaa valtuuston toiminnalle muista toimielimistä poikkeavia vaatimuksia. Valtuutettujen keskinäisen vuorovaikutuksen merkitys valtuuston päätöksenteossa on suuri käsiteltävien asioiden poliittisen merkityksen ja periaatteellisuuden sekä valtuuston keskustelevan luonteen vuoksi. Valtuuston toiminnan kannalta tämän tasapuolisen, kunnioittavan ja välittömän vuorovaikutuksen turvaaminen on valtuuston puheenjohtajan keskeisiä tehtäviä.

Merkittävä osa valtuutettujen välisestä vuorovaikutuksesta syntyy valtuustosalissa käydyn keskustelun ohella valtuustosalin ulkopuolella. Lähiosallistuminen kokouksiin mahdollistaa kohtaamisen muiden valtuutettujen kanssa ja yhteisten asioiden hoitamisen myös varsinaisen kokoustilanteen ulkopuolella. Valtuustoryhmien sisäinen ja valtuustoryhmien välinen yhteistyö on sujuvinta kasvokkain.

15.08.2022

Asia/8

Valtuuston sähköisessä kokoontumisessa on valtuutettujen näkökulmasta hyötyjä luottamustoimen ja muun elämän yhteensovittamisen sekä arjen poikkeustilanteiden hallinnan kannalta. Vastakkain tällöin on valtuuston yhteinen etu yksittäisten valtuutettujen osallistumismahdollisuuksien varmistamiseen. Pidän tärkeänä, että valtuuston toiminnan kannalta keskeinen vuorovaikutuksen turvaaminen ja näin ollen koko valtuuston etu asetetaan tässä arviossa etusijalle.

Edellä mainitun perusteella totean, että kaupunginvaltuuston tulisi palata valtuuston toiminnan poliittisen ja keskusteleavan luonteen vuoksi sähköisiin kokouksiin vain tarkasti rajatuissa poikkeustilanteissa. Sähköisten kokousten käyttöönottoa tulee valtuuston osalta arvioida aina tapauskohtaisesti valtuuston toimintaedellytysten turvaamisen ja toiminnan luonteen näkökulmasta. Tällä hetkellä perusteita sähköisten kokousten käyttöönottoon valtuuston osalta ei kuitenkaan ole olemassa.

Lisätiedot

Fatim Diarra, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja, puhelin

-

Lauri Menna, johtava asiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566